

ת"פ 15404/08/15 - מדינת ישראל נגד חתם קייס

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 15404-08-15 מדינת ישראל נ' קייס(עציר)

בפני	כבוד השופט דוד רוזן
בעניין:	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ליהי מלצמן
המאשימה	
נגד	
חתם קייס (עציר)	
הנאשם	ע"י ב"כ עו"ד שדי חסן ועו"ד נביל דאהר

גזר-דין

הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, דהיינו הנאשם הורשע בעבירות לפי סעי' 448(א) רישא ו-192 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**").

פתח דבר

על-פי העובדות בהן הודה הנאשם, נתפתח סכסוך שכנים בין הנאשם למר מישל שחתות (להלן: "**המתלונן**"), וזאת בעקבות נוהגו של המתלונן להחנות את רכבו ממול לביתו של הנאשם ברח' התות 7 ביפו.

להדגיש, המתלונן הינו נכה המשותק ממוותניו ומטה, הנוהג ברכב נכים מסוג וולוו.

ביום 07.02.15 בשעות הצהריים דרש הנאשם מהמתלונן להזיז את רכבו מהמקום בו חנה בפתח ביתו, הנאשם איים כי באם לא יוזז הרכב הוא ישרוף אותו.

שעה מאוחר יותר שפך הנאשם חומר דליק על הרכב והצית אותו. הרכב התלקח ונגרם לו נזק ממשי, שהוביל להשקעה כספית ניכרת קודם השבתו לשימוש על הכביש.

תיקון מס' 113 לחוק העונשין

ביום 10.07.2012 נכנס לתוקפו תיקון מס' 113 לחוק העונשין, במסגרתו הוסף לפרק ו' של החוק סימן א'1, הנושא את הכותרת "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה". על פי דברי ההסבר לתיקון זה, מטרתו הינה:

"לכוון את שיקול דעתו של השופט בגזירת הדין ולצמצם את פערי הענישה מקום שאינם מוצדקים, אך זאת תוך הותרת שיקול דעת בידיו בקביעת העונש הסופי"
(ראו דברי הסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 92) (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה), התשס"ו - 2006, ה"ח הממשלה 241, 446)

המחוקק התווה דרך בתיקון מס' 113, וקבע עקרונות יסוד שעל בית-המשפט לשיקול בבואו לגזור העונש.

מדובר בעקרונות ענישה שהינם בבחינת מושכלות ראשונים שחייבים לשמש בסיס ועיקר בשיקולי בית-המשפט. רשימת העקרונות אינה בבחינת רשימה סגורה, אבל מדובר ברשימה המונה בסך-הכל את כלל שיקולי הענישה הקלאסיים, שיקולים שהערכאות הדיוניות מצוות לבחון בשלב גזירת-הדין.

תהליך גזירת-הדין בהתאם לתיקון מס' 113 הינו תהליך תלת-שלבי. בית-המשפט העליון (כב' השופט סולברג) בע"פ 8641/12 סעד נ' **מדינת ישראל**, קבע, בין היתר:

[ראו גם קביעותיו של כב' השופט זילברטל בע"פ 5960/13 **מדינת ישראל נ' עון**].

על-פי תיקון מס' 113 לחוק העונשין, העיקרון המנחה הינו "עקרון ההלימה", קרי יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לא מדובר בהכרח בעיקרון ה"גמול", אלא התחשבות בחומרת המעשה ונסיבותיו. על-פי תיקון מס' 113, על בית-המשפט לקבוע בשלב הראשון את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה. סעיף 40ג(א) לחוק מתווה דרך להתוויית מתחם העונש ההולם:

"בית-המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט".

לאמור, בקביעת מתחם העונש ההולם, ישווה בית-המשפט לנגד עיניו את עיקרון ההלימה, על בסיס הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, מידת הפגיעה בו ומדיניות הענישה הנהוגה - ההלכה הפסוקה - בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

על בית-המשפט להתחשב, כאמור, בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירות (להבדיל מנסיבות האישיות של הנאשם, לרבות עברו הפלילי אשר ישמשו גורם בקביעת העונש בתוך המתחם), כמפורט בסעיף 40ט לחוק. על בית-המשפט לתת את הדעת, בין היתר, לתכנון שקדם לביצוע העבירה, לחלקו היחסי של כל נאשם בביצוע העבירה, לנזק שצפוי היה להיגרם ושנגרם בפועל מן הביצוע, לסיבות שהביאו כל נאשם לבצע העבירה, וכן ליכולתו של הנאשם להבין מעשהו, מידת השליטה שלו על מעשהו, מצוקתו, כמו גם האכזריות שגילה כלפי נפגע העבירה וניצול כוחו כלפי הנפגע.

על בית-המשפט לגזור את העונש בתוך מתחם העונש ההולם שנקבע על-ידו, כשהוא מתחשב גם בנסיבות שאינן קשורות דווקא בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40א לחוק. דהיינו, על בית-המשפט לשקול בגזירת העונש נסיבות, שיש ליתן להן משקל, כמו השפעת העונש על הנאשם ומשפחתו, נטילת אחריות של הנאשם על מעשיו, שיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק, התנהגות חיובית בעבר, נסיבות חיים, חלוקה הזמן ועבר פלילי.

בגזירת העונש, רשאי בית-המשפט להתחשב בצורך להרתיע הנאשם מפני ביצוע עבירה נוספת (סעיף 40 ו/או בצורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה דומה (סעיף 40ז).

מדיניות הענישה הנהוגה:

התובעת המלומדת, עו"ד ליהי מלצמן, טענה לענישה מחמירה משהו, שהיא תומכת טיעוניה בפסקי-דין שיצאו מלפני בית-משפט העליון.

ע"פ 1727/14, **אבנר מימון נ' מ"י**, כב' השופט עמית קבע את חומרת עבירת ההצתה, כמו גם את עברו הפלילי האלים של המערער שם, שניהל את משפטו עד תום. מתחם הענישה שנקבע הינו בין 30 ל-60 חודשי מאסר.

ע"פ 4761/15, **אמיר ג'ורבאן נ' מ"י**, דחה בית-משפט עליון ערעור על העונש. בית-המשפט העליון, מפי כב' השופט ג'ורבאן, עמד על חומרתה של עבירת ההצתה ועל הצורך להיאבק בה באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה. ההצתה תחילתה ידועה ו"אחריתה מי ישרנה", שכן מנהגה של האש להתפשט מבלי יכולת שליטה, תוך גרימת נזקים וסיכון חיי אדם. המערער נדון לעונש של 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

ע"פ 4052/15, **ניקו חיימוב נ' מ"י**, המערער הורשע על-פי הודאתו בעבירה של הצתת רכב של חברתו לשעבר של חברו של המערער, במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי המאשימה תטען לעונש של עד 20 חודשי מאסר, בית-המשפט המחוזי גזר עונש של 12 חודשי מאסר, הערעור נדחה.

פסק-דין שפורסם אך לאחרונה, ע"פ 8125/15, **דמיטרי פרוקופנקו נ' מ"י**, נדחה ערעור על עונש מאסר בפועל בן 22 חודשים, שהושת על מערער בגין הרשעתו בעבירות הצתה ואיומים. בית-המשפט העליון (מפי השופטת ענת ברון והסכמת השופטים ג'ורבאן ושהם) דחה את הערעור ופסק שמדובר במעשה הצתה חמור, הצתת דלת דירתה של המתלוננת, המצויה בבניין מגורים, הצתה שעלולה הייתה לגרור פגיעות ברכוש מעבר לנזק שנגרם לדלת הדירה, וכן פגיעות בגוף ובנפש. המערער כפר בעובדות כתב האישום וסירב ליטול אחריות על מעשיו, למערער עבר פלילי בעבירות איומים ותקיפות. בית-המשפט העליון אישר מתחם הענישה שנקבע בבית-משפט המחוזי בין שנה ל-3 שנות מאסר.

מן העבר השני, הניח בפני בית-המשפט הסנגור המלומד, עו"ד נביל דאהר, שורה ארוכה של פסקי-דין של בית-המשפט העליון ובתי-משפט מחוזיים, בהם נגזרו עונשים מתונים.

ע"פ 8501/09, **אבי בוכרע נ' מ"י**, בית-המשפט המחוזי מרכז הרשיע את המערער לפי הודאתו בעבירה של הצתה וגזר עליו, בין היתר, 22 חודשי מאסר בפועל. בית-המשפט העליון (מפי השופטת מרים נאור (כתוארה דאז) ובהסכמת כב' השופטים אסתר חיות והנדל) קיבל את הערעור ופסק כי ראוי להתערב במקרה זה בעונש נוכח הטיפול השיקומי שעבר המערער. בית-המשפט העליון העמיד את עונשו של המערער על 6 חודשי מאסר, שרוצו בדרך של עבודות שירות.

ע"פ 4311/12, **מילעד צורי נ' מ"י**, המערער הורשע על-פי הודאתו בבית-המשפט המחוזי בירושלים בעבירה של הצתה, בית-המשפט המחוזי גזר על המערער מאסר בפועל בן 9 חודשים. בית-משפט העליון (כב' השופט עמית) התייחס לגילו של המערער והיותו נטול עבר פלילי ועל תקופת המעצר (22 ימים), לראשונה בחייו, קודם להרשעתו, כמו גם חמישה חודשים בהם היה מצוי במעצר בית, הרחק ממקום מגוריו. בית-המשפט העליון העמיד את עונשו של המערער על 6 חודשים, שרוצו בדרך של עבודות שירות.

ת"פ (מחוזי ב"ש) 8312/09, נגזרו עונשים מתונים על בסיס תסקירי שירות המבחן של הנאשמים ועדויות האופי שנשמעו בעניינם. בית-המשפט המחוזי עמד על חומרת העבירות והתנהלותם השלילית של הנאשמים, שעשו מעשה מתוכנן בצוותא חדא. בית-המשפט המחוזי גזר, בין היתר, עונשי מאסר שרוצו בדרך של עבודות שירות.

נסיבות הקשורות בביצוע עבירה:

בשל סכסוך שכנים פעל הנאשם בדרך ביריונית ועבריינית לעילא. הנאשם הצית רכב, שעמד מול פתח ביתו, ובכך מימש איום שאיים על המתלונן, שהינו נכה ומשותק בחלק התחתון של גופו.

מדובר במעשה קשה וחמור, מדובר במעשה מכוער, שנשא עמו סכנה לא מעטה לסביבה. גם אם לא קופחו חיי אדם והנזק היה לרכוש בלבד, עדיין כל הצתה טומנת בחובה סכנה רבה לסביבתה, סכנה לרכוש כמו סכנה לחיי אזרחים תמימים.

אמור מעתה, בהתחשב בכל האמור לעיל, הנני לקבוע כי מתחם הענישה לכל האירועים כאירוע אחד. מתחם הענישה ינוע בין שנה ל-3 שנות מאסר.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ויש להתחשב בהן:

הנאשם הינו בן למשפחה נורמטיבית לחלוטין. בני המשפחה תומכים ועוטפים את הנאשם ומסייעים לו בכל כוחם. הנאשם עושה לפרנסתו כשרברב. מדובר באזרח שחרף הרשעתו הקודמת בגין עבירת תקיפה, מחובר, בסך-הכל, בטבורו למסגרת החיים הנורמטיבית.

תסקיר שירות המבחן משקף את התנהלותו של הנאשם. תסקיר שירות המבחן מצא כי על הנאשם להמשיך בהשתדלותו

להימנע מאיבוד רסן ושליטה בשעת מצוקה וכעס. הסיכון להישנות מקרים הינו בינוני.

הנאשם נטל אחריות על שכמו והודה בעבירה בשלמותה.

הנאשם שהה במעצר בית, אזוק באזיק אלקטרוני, מזה 7 חודשים תמימים. מדובר בתקופה ארוכה ומשמעותית, בה הורחק הנאשם מהציבור, ובדאי ממקור פרנסתו. הנאשם לא הפר בכל החודשים הארוכים את מעצר הבית בו היה נתון על-פי החלטת בית-משפט לשחררו ממעצר.

הנזק שנגרם כתוצאה מפועלו של הנאשם הינו נזק לרכוש בלבד. הרכב התלקח, אבל כיום הינו רכב נוסע ומשרת את בעליו.

באלה הדברים, שקלתי ושכללתי הנתונים כולם.

מדובר בנאשם שמשופרים הסיכויים כי למד את לקחו ולא ישוב עוד לסורו. הנאשם שהה לראשונה בחייו מאחורי חומות הכלא, כמו גם במשך שבעה חודשים היה מרותק למעצר בית, שהוא אזוק באזיק אלקטרוני.

פרקליטו המלומד של הנאשם, עו"ד נביל דאהר, טען כל אשר ניתן היה לטעון לטובתו. הסנגור הציע לפצות המתלון בסכום שבני משפחתו יתארגנו לשלם, כחלק מצערם המשותף של הנאשם והמשפחה על האירוע נשוא הדיון.

לאחר ששקלתי השיקולים כולם ונתתי מלוא המשקל להודאתו של הנאשם, לתקופה הארוכה בה שהה במעצר בית וסכום הפיצויים שישולם על-ידו, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 30 חודשי מאסר, מתוכם 14 חודשים לריצוי בפועל (בניכוי תקופת מעצרו מיום 02.08.15 ועד יום 13.10.15), והיתרה על תנאי, שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה של אלימות פיזית כלפי גוף אדם וכן עבירת הצתה.

הנאשם יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 29.05.16, בו יתייצב במתקן כליאה ניצן עד השעה 12:00.

ב. הנני מטיל על הנאשם קנס כספי בסך 1,500 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 01.06.16.

ג. הנני מטיל על הנאשם לפצות את המתלון בסך 25 אלף ₪. סכום הפיצויים ישולם ב-5 תשלומים חודשיים רצופים, תשלום ראשון ביום 01.06.16. הסכום יישא ריבית והצמדה באם לא ישולם במועד,

כמקובל.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום, ז' אייר תשע"ו, 15 מאי 2016, במעמד הצדדים.

דוד רוזן, שופט